

5.10.2021

Varttitaseen ajankohtaiswebinaari 24.9.2021:

Kysymyksiä ja vastauksia

Varttitasewebinaarissa esille nousi kysymyksiä ja huomioita koskien siirtymistä 15 min taseselvitykseen, 15 minuutin energiamittaukseen ja siirtymissuunnitelman tekemiseen. Alle on koostettu vastauksia niihin kysymyksiin ja aiheisiin, joihin ei vastattu webinaarin aikana.

Kiitos kysymyksistä ja kommenteista, vastaamme niihin mielellämme myös jatkossa!

Kysymys	Vastaus
Onko DSO-roolissa olevan osapuolen tehtävä jokin suunnitelma, vaikka sillä ei ole yhtään mittausta omalla mittausvastuulla. Naapuriverkkoyhtiö siis mittaa rajapisteet ja muita mittauksia ei käytetä taseselvityksessä. eli osapuolen on tehtävä suunnitelma FG:n mittauksista myös omaan suunnitelmaan, kyselyssä ei tainnut olla mitään paikkaa ilmoittaa että vaikka tämä on meidän suunnitelmassa, siitä vastaa joku muu? yleisenä huomiona, nyt raportoidaan eri osapuolien toimesta samoja mittauksia, mistään ei käy ilmi tunnistaako kumpikaan osapuoli tämän olevan omalla vastuulla vai olettaako että kaveri hoitaa.	Oma Fingridin Varttitaseseuranta -palvelun ensimmäiselle sivulle (Mittausalueet) täytetään mittausaluekohtaiset perustiedot. Tiedot tulee täyttää vaikka verkonhaltija/mittausaluevastaava arvioisi, että kyseisen yrityksen mittausalueilla ei yhteenlaskettuna olisi yhtään varttimittaukseen siirrettävää mittausta. Lisäksi, mittausalueen rajapistemittauksien osalta mittauspiste tulee sisällyttää sen mittausalueen suunnitelmaan, kenen vastuulla rajapistemittaus ja sen siirtäminen 15 minuutin resoluutioon on. Jos toinen mittausalue käyttää rajapistemittauksen mittaustietoa esimerkiksi mittausalueen tuotannon tai kulutuksen raportointiin eSett:lle, tulee rajapistemittaus sisällyttää myös tämän mittausalueen suunnitelmaan tuotannon tai kulutuksen mittauksena. Varttitaseseurantapalvelun Ohjeet -välilehdellä on ohjeistus siitä, minkälaiset mittaukset tulee sisällyttää suunnitelmaan.
Saadaanko näkyviin FG omien mittauksien suunnitelma varttiin, koska monessa rajapisteessä FG on mittausvastuullinen?	Fingrid on mittausvastuullinen kaikissa kantaverkon rajapistemittauksissa ja varmistaa, että nämä mittauspisteet ovat varttivalmiita. Suurin osa, noin 95% kantaverkon rajapistemittauksista on jo vartissa ja loputkin (36 kpl) muutetaan varttiin hyvissä ajoin ennen varttitaseen käyttöönottoa heinäkuuhun 2022 mennessä.
Onko mittausaluevastuullisten yhteystietolista jossain julkisesti nähtävillä? Epäilyttää, että onkohan kaikki yhteystiedot ajan tasalla.	Yritysten mittausaluetiedot on haettu eSett:n tietokannasta. Mittausaluetiedot löytyvät eSettin verkkosivuilta: https://opendata.esett.com/. Sivulla näkyy yrityskohtaisesti mittausaluetiedot, mutta esimerkiksi henkilötiedot eivät ole julkisia. Jos mittausaluetiedoissa on virhe, asiasta tulee ilmoittaa niin eSett:lle (settlement@esett.com) kuin

5.10.2021

	Fingridille (varttitase@fingrid.fi), jotta tieto saadaan päivitettyä niin eSet:n järjestelmiin kuin Oma Fingridin Varttitaseseuranta -palvelun tietoihin.
Kuinka nopeasti tämä aineisto on saatavilla FG varttitase-sivustolta? Olisi hyvä saada jakoon sisäisesti.	Webinaarin esitysmateriaali löytyy jo Fingridin Varttitase-nettisivuilta osiosta Webinaarit (osoitteesta: https://www.fingrid.fi/varttitase). Webinaarien tallenteet tullaan lisäämään nettisivuille aina tilaisuuden jälkeen niin pian kuin tallenteen tekstitys saadaan tehtyä.
Saammeko tämän materiaalin?	
Suunnitelmassa painotetaan varttimittausta. Eikö myös taseselvityksen ja sanomaliikenteen toimivuus varttiresoluutiolla tulisi varmistaa? Datahubin ulkopuolelle jää kuitenkin melko paljon teollisuus- ja voimalaitosverkkoja, jotka selvitetään muualla kuin datahubissa.	Varttimittauksen seurantasuunnitelma painottuu varttimittaukseen. Verkonhaltijoiden ja mittausaluevastaavien tulee toki varmistaa, että myös varttimittausten raportointi taseselvitykseen toimii. Varttitaseseurantapalvelussa voidaan mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa tiedustella avoimin kysymyksin myös raportoinnin varttisiirtymän edistymisestä.
Onko Varttiseurantapalvelu siis jo käytössä OmaFingridissä?	Kyllä.
Hei, voitteko tässä yhteydessä näyttää palvelusta, kuinka Ohjeet välilehdellä on ohjeistettu minkälaiset mittaukset sisällytetään suunnitelmaan vai onko kopio asetuksesta?	Palvelun Mittausalueet-välilehdellä on listattu asetuksessa mainitut mittaukset eli: - Rajapistemittaus - Nimellisteholtaan yli yhden MVA voimalaitoksessa tuotetun sähkön mittaus - 3 x 200 A ja sitä suuremmalla pääsulakkeella varustetun sähkönkäyttöpaikan mittaus - Sellaisen sähkönkäyttöpaikan mittaus, joka on liitetty nimellisjännitteeltään yli 400 V sähköverkkoon - Sellaisen käyttöpaikan mittaus, jonka mittauslaitteisto voidaan etäyhteyksin käymättä paikan päällä ohjelmoida varttimittauslaitteistoksi Nämä mittaukset tulee sisällyttää suunnitelmaan. Tämän lisäksi Ohjeet-välilehdellä on ohjeistettu tarkemmin muun muassa rajapistemittausten sisällyttämisestä suunnitelmaan sekä kuvattu mitä tarkoitetaan mittauspisteen siirtymisellä varttiin/"mittaukset vartissa".
Jos mittausaluevastaavallinen haluaa palveluntuottajan tekemän suunnitelman puolestaan, niin miten siihen liittyvät valtuutukset tapahtuvat?	Niille toimijoille, joilla ei ole olemassa olevia käyttöoikeuksia Oma Fingridiin, lähteneessä infokirjeessä olevan yhteystietojen antolomakkeen kautta on ollut mahdollista valtuuttaa palveluntuottaja tekemään suunnitelma (mittausalueen omistajan tietojen täyttämisen lisäksi). Jos mittausalueen omistaja on valtuuttanut lomakkeen kautta palveluntuottajan tekemään

5.10.2021

	suunnitelman, Fingrid antaa käyttöoikeudet suoraan palveluntuottajalle. Jos yrityksessä työskentelevällä henkilöllä on jo käyttöoikeudet Oma Fingridiin (ns. pääkäyttäjäys), tämä henkilö voi antaa käyttöoikeudet Oma Fingridin Varttitase-seuranta-palveluun suoraan myös palveluntuottajalle.
Voitteko näyttää suunnitelma-osiota esimerkin vuoksi? En ole nähnyt sitä, kun ei ole oikeuksia.	Oma Fingridin Varttitase-seuranta -palvelua on demottu keväällä järjestetyssä Energiamittaus 15 min -webinaarissa (ajankohdat noin 2.02 webinaaritallenteessa). Linkki webinaarin tallenteeseen: https://www.youtube.com/watch?v=r4vRScnTjJc. Muut webinaarin aineistot löytyvät Fingridin Varttitase-nettisivuilta www.fingrid.fi/varttitase
Missä Oma Fingrid sivulla varttitasepalvelu pitäisi näkyä?	Oma Fingridin etusivulla "2. Valitse palvelu" kohdassa tulisi näkyä Varttitase-seuranta -palvelu, jos/kun kyseiselle henkilölle on annettu käyttöoikeudet palveluun. Jos Varttitase-seuranta -palvelu puuttuu etusivulta, mutta se tulisi näkyä kyseisellä henkilöllä, ottakaa yhteyttä varttitase@fingrid.fi.
Onko tulossa F2F tilaisuuksia, missä näitä asioita käsiteltäisiin ja voisi keskustella kollegoiden kanssa?	Varttitaseeseen liittyviä aiheita ja asioita käydään läpi muun muassa tasehallintahankkeen referenssiryhmän kokouksissa. Referenssiryhmä koostuu erityyppisistä sähkömarkkinoilla toimivista toimijoista, ja ryhmässä tarkoituksena on kuulla eri toimijoiden näkemyksiä ja herättää keskustelua käsiteltävistä aiheista. Lisäksi asioita käsitellään webinaareissa, joissa kaikilla toimijoilla on mahdollista esittää kysymyksiä ja kommentteja. Otamme myös vastaan muita toiveita ja kehitysideoita, jotta viestintää ja keskustelukanavia voidaan kehittää entisestään paremmaksi. Pyrimme vastaamaan näihin toiveisiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.
Etäohjelmointi ilman paikan päällä käyntiä: varmistan vielä, että luetaan tähän ryhmään kaikki PLC-tekniikalla toimivat sähkömittarit, joita voisi etäohjelmoida mutta sen lisäksi vaatisi keskitinvaihtoja ja lisäyksiä? Eli että eivät kuulu tähän ryhmään ja voidaan viedä vartiin vasta 2028 mennessä?	Varttitaseen referenssiryhmän alaisen energiamittaustryöryhmän tekemän ehdotuksen mukaisesti etäpäivitettävyyden määriteltäisiin seuraavasti. Energiamittaustryöryhmän kokouksessa muotoiltu määritelmä: A. Kohteessa on varttirekisteröintiin kykenevä mittalaite (=varttimittari), johon liittyvät

5.10.2021

Varttimittaukseen siirtyvien mittauksen kategoria 5 eli etäohjelmoitavat mittarit - miten tätä tulisi tulkita? Onko rajausta "ankara", eli jos itse mittalaite tukee teknisesti etäohjelmointia kuuluu se suoraan tämän piiriin vaikka esim. muu infrastruktuuri ei mahdollista varttimittaukseen siirtymistä? Vai onko tulkinta "tarkoituksenmukainen", eli itse mittalaitteen teknisten ominaisuuksien lisäksi huomioidaan myös muu kyvykkyys varttimittaukseen siirtymiseksi (esim. ei vaadita uuden infrastruktuurin toteuttamista).

.....

Aiemmin ET on tulkinnut mielestäni asiaa niin, että PLC-tekniikalla toimivia mittareita ei luettaisi tähän etäohjelmoitavien listaan, koska kustannukset eivät pysy kohtuullisina, koska vaatii myös esim. keskitinvaihtoja. Tähän on tärkeää saada varmuus hyvin nopeasti.

.....

Etäohjelmoitavuuden määritelmään: Me olemme Energiatieteissä tulkinneet etäohjelmoitavuutta asetuksen, perustelujen sekä aiempien varttitasehankkeissa keskusteltujen yhteisesti määriteltyjen tavoitteiden perusteella näin: Tuntimittauslaitteistosta tulee varttimittauslaitteisto, jos se voidaan ohjelmoida tunnista varttiin etänä, ja myös tiedonsiirto tämän jälkeen mahdollistaa päivittäisen mittariluennan ja mittariin mahtuu 11 vrk tasejaksoa. Eli jos tiedonsiirto ei mahdollista päivittäistä varttitietojen luentaa, ei tuntimittauslaitteistosta tule varttimittauslaitteistoa.

.....

Onko etäpäivitettävissä olevan mittauslaitteiston ohjelmisto päivitettävä varttimittaukseen, jos mittauslaitteisto vaihdetaan vuoteen 2029 mennessä varttimittauslaitteistoon?

varttimuutokset on toteutettavissa etänä tehtävin toimenpitein
B. Varttimittarilta on tiedonsiirtoyhteys, jonka avulla varttitiedot voidaan siirtää päivittäin ja johon liittyvät varttimuutokset on toteutettavissa etänä tehtävin toimenpitein

Linkki energiamittausryhmän ehdotukseen:
https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/sahk_omarkkinat/varttitase/energiamittausryhman_nakemys-varttimittaukseen-siirtymisesta.pdf

Asetuksen tulkinnasta etäpäivitettävyyden osalta on kysytty Energiavirastolta.

5.10.2021

Mikä on ensimmäisen siirtymissuunnitelman laajuus etäpäivitettävistä mittauksista? Onko siirtymisaika ehdoton etäpäivitettäville mittauslaitteistoille, jos ne eivät kuulu em. Rajapistemittaus, >1 MVA voimalaitoksessa tuotettu sähkön mittaus, Yli 0,4kV mittaus?	
Voiko varttimittauksen toteuttaa mittalaitteella 5 minuutin aikasarjana ja muodostaa mitatusta 5 min sarjasta vartin jaksoja.	Asetuksen tulkinnasta mittausaajuuden osalta on kysytty Energiavirastolta.
Miten suunnitelman varttimittaukseen siirtymisestä voi tehdä kokonaisvaltaisesti, kaikkien tietojärjestelmien osalta, kun Datahubin testauksen aikatauluista ei ole julkaistu mitään tietoa? On vain kuvattu varttimittauksen tuen käyttöönotto tuotannossa 1.1.2023 ja täysimääräinen varttitaseen ja -mittauksen käyttöönotto 22.05.2023, mutta testauksen aikataulut ovat auki.	Datahub tiedottaa Datahub 2.0 asioista erikseen vuoden 2021 aikana. Datahubiin liittyvissä kysymyksissä voi olla suoraan yhteydessä Datahubiin tukipalvelun kautta.
Mitä hyötyä on siirtyä Suomessa varttimittaukseen 22.5.2023, mikäli muut pohjoismaat eivät kykene siirtymään samassa aikataulussa? Mikä on perimmäinen syy miksi näin halutaan toimia? Jos muut pohjoismaat eivät ole varttikyvykkäitä heidän nykyisten derogaatiopäätöstensä mukaan, niin onko tietoa mitä siellä mainitaan? Pitääkö heidän hakea uutta derogaatiota? Miten tämä mahdollisesti vaikuttaa Suomeen?	Tasehallinnan suuntaviivat ja siihen pohjautuva Energiaviraston antama poikkeuspäätös varttitaseen käyttöönottopäivämäärästä on velvoittavaa lainsäädäntöä Suomessa. Energiaviraston 16.3.2021 antaman poikkeuspäätöksen mukaisesti Fingridin tulee varmistaa varttitaseen kansallinen käyttöönotto ja aloittaa varautuminen yhdessä sidosryhmien kanssa myös sellaiseen tilanteeseen (vaihtoehtoiseen käyttöönottoon), jossa yhteispohjoismainen toteutusaikataulu ei etene suunnitellusti. Fingrid on päätöksen mukaisesti käynyt keskusteluja sähkömarkkinatoimijoiden kanssa löytääkseen toteutuskelpoisen ratkaisun vaiheittaiseen käyttöönottoon. Tasehallinnan suuntaviivat ja siihen pohjautuvat energiaviranomaispäätökset varttitaseen käyttöönottopäivämäärästä ovat velvoittavaa lainsäädäntöä myös Ruotsissa ja Tanskassa. Norja on sitoutunut samaan käyttöönottopäivämäärään kuin muutkin Pohjoismaat ja kaikissa maissa panostetaan yhtäaikaan käyttöönottoon. Poikkeusta käyttöönottopäivämäärään, eli derogaatiotietä, voi tasehallinnan suuntaviivojen mukaan hakea vain kerran.